

Magyarország és a szomszédállamok közti távbeszélőforgalom sajátosságai.

Irta: DR. HAVAS FERENC, m. kir. postatanácsos.

Les singularités du trafic téléphonique entre la Hongrie et les États limitrophes. Par le Dr. Francois Havas, Conseiller des Postes. L'auteur, en accentuant l'importance du trafic en question, expose le développement de ce trafic, organisé dans les premières années de l'époque après la guerre. Quant aux caractéristiques de ce trafic, il les fait connaître séparément dans chaque relation limitrophe, mentionnant les communications importantes de ces relations. Ce sont spécialement les câbles téléphoniques à grande distance de Budapest—Wien et Bratislava, ainsi que celui de Budapest—Szeged dont le rôle et le trafic sont particulièrement soulignés.

A trianoni békeszerződés a történelmi Magyarország testéről óriási területtömböket szakított le. Olyan területeket választott el politikailag egymástól ez a békekötés, melyek ezer éven át, sőt bátran állíthatjuk, hogy még az azt megelőző időkben is, összefüggő szerves gazdasági egységet alkottak, földrajzi alakulatuknál fogva pedig a föld egyik legtökéletesebb geográfiai egységének számítanak.

Ha a modern emberiség életében még a legnagyobb földrajzi távolságok mellett is mind nagyobb szerepet játszik napjainkban az összes szellemi közlekedési eszközök legfontosabbika, a távbeszélő, úgy bizonyos, hogy annak fokozott jelentősége van az oly területek közti érintkezésben, melyek ezidőszertől politikai elválasztottságuk dacára is továbbra is ugyanabba a kulturális és gazdasági egységbe tartoznak. Magyarország és a szomszédállamok közti távbeszélő forgalom egy része különben is lényegében a változott viszonyok közt csak folytatása az 1918. év előtti magyar belföldi távbeszélőforgalomnak, mely tekintélyes részében még ma is azokon az áramkörökön bonyolódik le, melyeket a magyar postaigazgatás építtetett s melyek következképpen még napjainkban is a magyar közlekedési kultúrát dicsérik.

Minden kellék megvan tehát arra, hogy a Csonkamagyarország és a szomszéd államok közti távbeszélőforgalom elsőrendű fontosságát elismerjük. E megállapításunk reális értékét erősen megnöveli Magyarország földrajzi helyzetének nagy jelentősége a közép-európai közlekedés szempontjából. A Balkán, a Közép-, Nyugat-, valamint Észak-európa közti forgalom legjobb és legéletképesebb közlekedési útjai rajtunk visznek keresztül s így az átmenő távbeszélőforgalom szempontjából a Magyarország és a szomszéd államok közti távbeszélő-összeköttetések elsőrendű fontosságúak, mert ez a forgalom is ezek igénybevételével bonyolódik le. Amikor tehát a bennünket szomszédainkkal összekötő távbeszélő fővonalainkat szaporítjuk és tökéletesítjük, ugyanakkor a világtávbeszélő-forgalom oltárán is áldozunk s annak fejlődését mozdítjuk elő. Egészen bátran meg is fordíthatjuk a tételt s állíthatjuk, hogy mindazok, kik e szomszédos forgalom fejlesztése terén nem tesznek meg minden megtehető s nem igyekeznek annak előrehaladását anyagi és szellemi erő kifejtéssel előrevinni, azok

együttal a világtávbeszélő-forgalomnak növekedését is késleltetik.

Ezek előrebocsátása után nem lesz érdektelen, ha a Csonkagyarország és a szomszéd államok közti ezidőszernti távbeszélőforgalom sajátosságaival megismerkedünk s azokat egy kissé boncolgatjuk.

Vegyük elsőnek az Ausztriával való távbeszélőforgalmunkat. E forgalomról bátran elmondhatjuk, hogy az a többi szomszédos állammal való forgalmunkkal szembeállítva a legtökéletesebb. Hogy ez így van, annak több oka is van. A két ország évszázados szoros politikai kapcsolata, a Bécsben tartózkodó dinasztia s Bécs politikai és gazdasági vezetőszerének a Monarchiában való kifejlődése maga után vonta a közlekedési hálózatoknak Bécs irányában való kifejlődését. Azonkívül Bécsen át vitt az út nyugatra, ami az arra irányuló közlekedést is Bécs felé vezette s azon át bonyolította le. Semmi sem természetesebb tehát, mint az, hogy a nemzetközi távbeszélőforgalomnak a mult század végén történt megindulásával a két ország fővárosait egymással összekötő távbeszélő áramkörök váltak a legfontosabbakká s egyúttal a többihez viszonyítva a legszámosabbakká is.

E helyzetben a Párizs körüli békék sem sokat változtattak, mert Budapestnek és Bécsnek a Duna völgyében lebonyolódó távbeszélőforgalomban továbbra is megmaradt a vezető szerepe. E helyzet biztosításában azonban nem kis része van úgy a magyar, mint az osztrák postaigazgatásoknak. A két postaigazgatás leküzdvé az országaikat fojtogató súlyos gazdasági bajokat, már a világháborút követő első években is minden elképzelhető áldozatot meghozott erősen leromlott távbeszélőhálózatának és berendezéseinek rendbehozatala és továbbfejlesztése érdekében. Ezeknek a munkálatoknak az elvégzésénél nekünk bizonyára még nagyobb nehézségekkel kellett megküzdenünk, mint az osztrákoknak, mert nálunk a világháborút még a kommunizmus és a román megszállás is tetézte s ezek mindegyike súlyos teherként jelentett a magyar távbeszélő számára.

A Magyarország és Ausztria közti távbeszélőforgalom életében mindenesetre korszakot alkotó eseményt jelentett a Budapest—bécsi távkábel megépítése és üzembehelyezése, mely a két ország közti forgalom, elsősorban pedig a Béccsel való forgalom telefonpanaszait megszüntette. Ennek magyarázata kézenfekvő, mert a kábel a két város közti áramkörök számát még a békebeli állapotéval szemben is kedvezőbbé tette, amikor pedig még a Marcheggén átmenő áramkörök is megvoltak. Békében ugyanis 11 áramkörünk volt üzemben a Budapest—Bécs viszonylatban. Ez a szám a háború befejezése után 8-ra csökkent, mert Csehszlovákia a Pozsony—Marchegg irány áramköreiből csak egyet volt hajlandó a magyar-osztrák forgalom céljaira átengedni. Bruckon át vezető áramkörünk pedig csak 7 volt. A kábel üzembehelyezésével 18 áramkört állítottunk be Budapest és Bécs közt, melyek a forgalom igényeinek kielégítésére ezidőszerint teljesen elégségesek s még a legizgalmasabb tőzsdei napokon sem hallatszanak panaszok a késedelmes kapcsolások miatt.

A távkábel még a magyar-osztrák forgalom más viszonylataiban is lehetővé tette új áramkörök üzembehelyezését, ami ugyancsak hozzájárult a forgalom további megjavulásához.

A két igazgatás a határhoz közel eső helyek szomszédos távbe-

szélőforgalmának gyors lebonyolításának fontosságáról sem feledkezett meg s e célra szintén kellő számú új áramkört bocsátott rendelkezésre, melyeken a közönség mérsékelt határszéli díjszabás mellett beszélhet. Azokban a viszonylatokban, melyekben a távkábel nem lehet igénybe venni, az igazgatások gondoskodtak a kellő számú légvezeték rendelkezésre bocsátásáról. Ennek megállapításával kapcsolatban teljes tárgyilagossággal kell leszögeznünk, hogy az ilyirányú javaslatok tárgyalásánál a két igazgatás egymásnak mindig a legnagyobb előzékenységgel állott rendelkezésére s a javaslatok mindig a lehető legrövidebb időn belül kölcsönös megegyezésre voltak letárgyalhatók.

Ugyanezt kell azonban megállapítanunk az üzemi és a díjszabási kérdések eseteire is. A szomszéd államok közül Ausztria volt az első, mellyel a távbeszélőforgalom legtökéletesebb formáját, az ú. n. általános távbeszélőforgalmat rendszeresíthettük. 1927. október 1-től kezdve az összes magyar és az összes osztrák távbeszélő központok beszélhetnek egymással, vagyis a helyzet e téren azonos lett a belöldi távbeszélőforgaloméval.

A magyar-osztrák távbeszélőforgalom díjszabása ellen sem lehet kifogást tenni, mert az egyike Európa egyik legolcsóbb interurbán távbeszélő-díjszabásának, mely alkalmazkodik a nagytávolságú távbeszélő-összeköttetések nemzetközi tanácsadó bizottsága által a nemzetközi távbeszélő-díjszabások képzésére megállapított s az igazgatásoknak ajánlott vezérelekhez.

Végül meg kell állapítanunk, hogy a magyar-osztrák távbeszélőforgalom áramkörei még Magyarországnak az Ausztrián túlfekvő országokkal való forgalmának lebonyolításánál is jelentős szerepet játszanak, ami szintén nem lekicsinyelhető értéket jelent számunkra. Amikor ezt megállapítjuk, nemcsak az Ausztrián átfutó közvetlen áramkörökre szabad gondolnunk, mint pl. a Budapest—Zürich, Budapest—Páris, Budapest—Frankfurt a/M stb. áramkörökre, hanem a kimondottan magyar-osztrák áramkörökre is, mint pl. a Budapest—Wien, Budapest—Linz áramkörökre, melyek nemcsak a nyugatra irányuló forgalmunknál jönnek számításba (magyar-angol, magyar-belga, magyar-hollandi stb.), hanem még az Olaszországgal váltott beszélgetéseink igen tekintélyes számának lebonyolításánál is. Az olasz forgalom lebonyolítására ugyanis a legrövidebb, vagyis a Jugoszlávián át vezető úton csak a jugoszláviai beszélgetésekkel túlterhelt Budapest—Zágráb áramkör áll rendelkezésre, mert a közvetlen magyar-olasz, (Budapest—Fiume) távbeszélő-áramkör létesítésére irányuló tárgyalások a magyar és olasz igazgatások minden igyekezete ellenére mind-ezideig nem vezettek eredményre. Az olasz forgalom legnagyobb-részét tehát szintén a valamivel drágább, de teljesen megbízható osztrák (Budapest—Linz—Trieszt), illetőleg osztrák-svájci (Budapest—Zürich—Milano) irányon bonyolítjuk le.

Ami a jövőt illeti, a magyar és osztrák igazgatások joggal állítják, hogy a nagy munkákon túlesvén, már csak az adott viszonyoknak megfelelő tökéletesítésről lehet szó, mely feladat sikeres megoldása, az eddigi eredmények után, senki előtt sem lehet kétséges.

A magyar-csehszlovák távbeszélőforgalom, valamint a két posta-

igazgatásnak egymáshoz való viszonya, sok hasonlóságot mutat a magyar-osztrákhöz. A világháborút és a kettős forradalmat követő időben a két ország közti forgalom megindulása és kifejlődése ugyan lassúbb ütemben haladt, mint amaz, ám a két postaigazgatást irányító kölcsönös jó szándék s a mindenkori adott helyzetnek józan és higgadt elbírálása sok mutatkozó nehézségen átsegítette a két igazgatást, országaiknak, valamint a nemzetközi távbeszélőforgalom előnyére.

Ennek eredményeként rövidesen az áramkörök egész sorozata kötötte össze a két országot egymással, melyeken nagyszámú viszonylatban megindulhatott a távbeszélőforgalom. A régi Felvidékkel ugyan az első időkben csehszlovák részről bizonyos külön engedélyezési eljáráshoz volt kötve a beszélgetés s ennek értelmében Magyarországgal csak oly felvidéki lakosok beszélhettek, kiknek erre külön engedélyt adtak. A magyar igazgatásnak többszöri felszólalására azonban ezt a korlátozást megszüntették, sőt hajlandóságukat nyilvánították a Budapest—Bécs távkábelhez Pozsonyon át a csatlakozást is kiépíteni, melynek elkészülte után 1928. május 1-én Magyarország és Csehszlovákia közt megindult az összes távbeszélő központokra kiterjesztett, ú. n. általános távbeszélőforgalom. Ebből az alkalomból új, a kor követelményeinek s a nagytávolságú távbeszélő-összeköttetések nemzetközi tanácsadó bizottsága ajánlásai tekintetbe vételével készült díjszabás lépett életbe. Ezek az intézkedések aztán a két ország közti távbeszélőn való érintkezést hatalmasan fel is lendítették.

A határhoz közelfekvő helyek különleges helyzetére s e helyek közti közvetlen összeköttetések különös fontosságára való tekintettel az igazgatások ezekben a viszonylatokban is tekintettel voltak a forgalom követelményeire s a legszükségesebb határszéli összeköttetések üzembehelyezésével a forgalom a határszéli helyek közt a magyar-csehszlovák viszonylatban is kedvezményes, olcsó díjszabás mellett megindulhatott.

A magyar-csehszlovák távbeszélőforgalomban a legnagyobb fejlődést természetesen szintén a távkábelnek köszönhetjük, melynek üzembehelyezése úgy közvetlenül, mint közvetve is kihatott e forgalom emelkedésére. Közvetlenül, mert a Budapest—Pozsony—Prága irányban az eddiginél számosabb áramkör üzembehelyezését tette lehetővé és pedig úgy a kizárólag magyar-csehszlovák forgalom érdekeit szolgáló áramkörök, mint a Csehszlovákiaon túlmenő áramkörök-nél. Pl. Budapest—Pozsony közt a kábelt megelőző időkben volt 2 áramkörünk, a kábelben van 5, Budapest—Prága közt volt 1, a kábelben van 3, Budapest—Brünn közt nem volt áramkör, most van 1. Berlini áramköreink, melyeknek száma a kábel üzembehelyezése óta egyről négyre emelkedett, szintén erre futnak. Ily módon tehát a Csehszlovákián nyugat és észak felé irányuló forgalmunk is szépen kifejlődhetett. A közvetett hatás abban nyilvánult meg, hogy a kábel révén felszabadult régi légvezetékeket fel lehetett használni, illetőleg a jövőben majd fel fogjuk használni új légvezetékes összeköttetések létesítésére. Így kerül majd sor rövidesen a Budapest—Érsekújvár közti második áramkör, valamint a Budapest—Nyitra áramkör üzembehelyezésére.

A magyar-osztrák és magyar-csehszlovák távkábel megépítése

még a nemzetközi rádióhírmondó műsorcserek fejlődésére is jótékony hatással volt, melyek nélkül azoknak mai méretekben való kifejlődéséről szó sem lehetett volna.

A Budapest—Bécs—pozsonyi, valamint a Budapest—szegedi távkábeleken különben az utolsó három hónapban a következő forgalmat bonyolítottuk le:

Budapest—Bécs—pozsonyi távkábel.

1930. július havában 78.870 drb beszélgetést 342.930 percnnyi tartammal.

1930. augusztus havában 76.527 drb beszélgetést 330.337 percnnyi tartammal.

1930. szeptember havában 79.167 drb beszélgetést 354.018 percnnyi tartammal.

Budapest—szegedi távkábel.

1930. július havában 75.153 drb beszélgetést 284.221 percnnyi tartammal.

1930. augusztus havában 73.966 drb beszélgetést 271.154 percnnyi tartammal.

1930. szeptember havában 75.242 drb beszélgetést 285.409 percnnyi tartammal.

A magyar-román távbeszélőforgalom megindulása 1929. április hó 1-ig váratott magára. A magyar igazgatás ugyan egy alkalmat sem mulasztott el, hogy a forgalom felvételét újból és újból ne kezdeményezze, ám mindig eredménytelenül. Végül is a Romániában bekövetkezett politikai változás s a temesvári származású Vidrighin Pálnak román postavezérigazgatóvá történt kinevezése itt is megtörte a jeget, úgy, hogy Romániával sikerült rövid idő alatt a kor szellemének s a modern távbeszélőforgalom követelményeinek megfelelő külön egyezményt létesítenünk s néhány áramkör üzembehelyezésében megállapodnunk. Ennek az alapján aztán meg is indult a forgalom. A Romániával létesített megállapodásunkban tulajdonképpen nem tartottuk meg a forgalom fejlesztésének azt a lépcsőzetes kiépítését, mely a többi szomszéd államokkal való forgalmunkat jellemezte, vagyis a forgalmat nem egyes meghatározott viszonylatokra korlátozottan kezdtük meg, hanem valamennyi magyar központnak, valamennyi román központtal való forgalmát engedélyeztük. A két igazgatás elvben meg egyezett az ú. n. kedvezményes díjszabású határszéli távbeszélőforgalomban is, ám ennek életbeléptetésére még nem kerülhetett sor, mert az e forgalomhoz szükséges rövid határszéli áramkörök még nem állnak rendelkezésre. Magyar részről ugyan ebben az irányban is megtörténtek a szükséges intézkedések, román oldalon azonban a valólépítés terén nehézségek vannak.

A két országot összekötő távbeszélőhálózatot általában elégtelennek kell minősítenünk, mely még a magyar—román végforgalom lebonyolítására sem elegendő. Ezidőszerint ugyanis Magyarországot Romániával csak öt áramkör köti össze, nevezetesen a két Budapest—Temesvár áramkör, a Budapest—Kolozsvár, a Budapest—Nagyvárad és a Budapest—Árad áramkör. Bukarest-tel még nincs közvetlen össze-

köttetés, jöllehet a Budapest—Szeged távkábelben volna erre a célra is megfelelő érpár rendelkezésre; ezt a forgalmat ezidőszerint az egyik temesvári, valamint a Temesvár—Bukarest közti áramkör felhasználásával alkalmoszerűen létesítik. Mindazonáltal a magyar—román távbeszélőforgalom lebonyolítása még a meglevő csekélyszámú áramkörök mellett is tűrhetően folyik, amiben bizonyára nem csekély része van az ezidőszerinti gazdasági pangásnak, amely a forgalomra általában bénítólag hat és pedig nemcsak itt, hanem más viszonylatokban is. Azt is tekintetbe kell venni, hogy Romániának a tőlünk nyugatra eső országok közül még csak Ausztriával és Svájjal van meg a távbeszélőforgalma s az is csak bizonyos viszonylatokra korlátozottan. Így Ausztriában csak Bécs beszélhet Araddal, Nagyváráddal, Kolozsvárral és Temesvárral, a svájci központok pedig ugyancsak ezekkel a helyekkel s azonkívül még Nagyszalontával. Átmenő forgalmunk tehát még Románia felé, illetőleg onnan aránylag csekély. Egészen más forgalomra lehetne azonban számítani, ha pl. a Wien—Bukarest közti, valamint Bukarestnek a többi nyugati és északi metropolisokkal való forgalma is megnyílna. Ennek a lebonyolításához azonban feltétlenül szükség volna közvetlen, sőt több közvetlen bukaresti áramkörre.

A két ország közti hálózat mielőbbi gyors kiépítésére s a forgalom további fejlesztésére legújabbban megvan minden remény, mert amint arról már a közelmúltban a „Magyar Posta“ hasábjain is megemlékeztünk, Romániában az egész távbeszélő-üzemet az „International Telephone and Telegraph Corporation“ amerikai társaság érdekeltségi körébe tartozó vállalat vette át az államtól, mely úgy a hálózatnak, mint a központoknak a kor szellemének megfelelő kiépítésére vállalt kötelezettséget. A társaság építési programjában nemcsak légvezetékeknek, hanem kábeleknak az építése is benne van; így remélhetjük, hogy Románia rövidesen szintén távkábelrel fog a mi Budapest—szegedi kábelünkhöz csatlakozni, ami a világtávbeszélő-összeköttetések fejlődése terén újabb hatalmas lépést jelentene, nem is beszélve azokról az óriási gazdasági előnyökről, amit ez a mű a két közvetlenül érdekelt ország, sőt a többi európai országok közgazdaságának is jelentene.

Ami a Magyarország és Románia közt érvényben levő jelenlegi távbeszélő-díjszabást illeti, az általában megfelel a nagytávolságú távbeszélő-összeköttetések nemzetközi tanácsadó bizottsága ajánlásainak. Egyetlen hibája, hogy a határszéli viszonylatokban a kedvezményes díjszabás még nem lépett életbe. Reméljük, hogy ez sem fog már sokáig magára váratni.

Jugoszláviával távbeszélőforgalmunk a trianoni békekötés után szintén csak nagysokára tudott megindulni s annak kifejlődése is csak igen lassú ütemben haladt előre. Legelsőnek a Budapest—Belgrád viszonylatban indult meg 1924 februárjában a forgalom, ám az is csak a nap néhány órájára korlátozva. A belgrádi viszonylathoz aztán lassanként s egyenként csatlakozott a Budapest—Újvidék, Budapest—Zágráb, Budapest—Zimony, stb. viszonylat. A fejlődés bizony szerényen haladt előre s a Budapest—Belgrád viszonylat megnyitásától három évnek kellett eltelnie, míg a két ország közti viszonylatok száma elérte a százat. Ennek az eredménynek az elérése is sok nehézség le-

küzdése árán volt biztosítható. Minden viszonylat megnyitásáról külön kell a két igazgatásnak tárgyalnia, ami a megnyitásnak sokszor hónapokkal való eltolódását jelenti.

E rendszernek a gyakorlati élet követelményeivel szemben való tarthatatlanságát igazgatásunk át is látta s javaslatot tett a jugoszláv postaigazgatásnak az ú. n. általános távbeszélőforgalom rendszerére való áttérésre. Ám a legjobb szándékú javaslatunkkal nemcsak hogy nem értük el célunkat, az általános forgalmat, hanem Jugoszlávia még az addig, vagyis 1930 április hó 1-éig érvényben volt, aránylag mérsékelt díjszabást sem volt hajlandó továbbra érvényben tartani. Ehelyett, arra való hivatkozással, hogy országában a távbeszélőüzem nem elég jövedelmező, jóval magasabb díjszabást hozott javaslatba, melyet a magyar igazgatás ismételt ellenérvei dacára sem volt hajlandó mérsékelni. Az új díjszabással Jugoszlávia a határszéli viszonylatokban addig érvényben volt mérsékeltébb díjakat is megszünteti s azokra is a rendes távolsági zónadíjakat kívánta alkalmaztatni. Így aztán 1930 április 1-étől a magyar—jugoszláv forgalomban a nagytávolságú távbeszélő-összeköttetések tanácsadó bizottsága ajánlásait is meghaladó díjszabás lépett életbe, mely sok viszonylatban 100 százalékos díjemelést hozott, nem csekély rémületére és feljajdulására az amúgy is erős válsággal küzködő közgazdasági életnek. Igazgatásunk számára sajnos, nem maradt más hátra, mint az új díjszabást elfogadni, mert a nemzetközi szolgálati szabályzat a díjszabások megállapítását az érdekelt igazgatások közti megegyezésre bízta, már pedig, ha az egyik igazgatás a maga zónadíjait felemeli, úgy azt a másik igazgatásnak is ugyanolyan arányban meg kell tennie, mert különben a másik igazgatás a forgalomban nagyobb kvóta szerint fog a beszédett díjakból részesedni, vagyis igazságtalanul nagyobb haszonhoz jut.

E tarifális és rendszerbeli nehézségek ellenére is a magyar—jugoszláv távbeszélő-forgalom mégis fejlődik s napjainkban 450 viszonylatban folynak a beszélgetések a két ország közt. Ehhez a forgalomhoz hozzá kell még számítani az áramkörök megterhelése szempontjából Jugoszláviának a nyugat- és észak-európai államokkal való s általunk közvetített távbeszélő forgalmát is, mely Csehszlovákiával, Ausztriával, Németországgal, Svájccal és Franciaországgal elég számottevő. Főleg a jugoszláv fővárossal, Belgráddal igen erős a forgalom, ami a rendelkezésre álló egyetlen Budapest—Belgrád közvetlen áramkört felvevőképességén messze túlhaladóan megterheli. Kisegítésképpen ugyan a Budapest—Ujvidék—Belgrád áramkör is rendelkezésre áll, de csak igen ritkán, mert az is erősen meg van terhelve az újvidéki beszélgetésekkel. A helyzetet súlyosbítja az a körülmény is, hogy Jugoszlávia, mint a közép-európai rádióhírmondó műsorcsere-érdekeltségének tagja, valószínűleg az ottani műsor-adás nehézségeire való tekintettel, az esti órákban igen gyakran veszi igénybe a Budapest—belgrádi áramkört külföldi rádióműsorok közvetítésére, ami természetesen a rendes távbeszélőforgalom lebonyolításának rovására megy. Ilyen körülmények közt főleg a Belgráddal való távbeszélő-forgalomban nem tartozik a ritkaságok közé, hogy a beszélgetésre való hosszas várakozást a felek végül is megunják s a beszélgetést töröltetik.

Az olvasó joggal felvetheti a kérdést, mint ahogy azt a nyugat- és északeurópai postaigazgatások is már felvetették, hogy ha a rendelkezésre álló áramkörök már évek óta elégtelenek a forgalom lebonyolítására, miért nem helyez üzembe az érdekelt magyar és jugoszláv igazgatás új áramköröket a belgrádi szakaszon? Az összes érdekelt megnyugtatóására szolgáljon annak leszögezése, hogy ez nem a magyar igazgatáson múlik. A Budapest—Szeged távkábelben bőségesen állanak rendelkezésre e forgalom céljaira a szükséges áramkörök, Jugoszláviának csak csatlakoznia kellene hozzá, vagy távkábel-lel, vagy ha másképpen nem, hát légvezetékekkel s a kínálkozó nagy üzleti lehetőségeket mindkét igazgatás a maga javára hasznosíthatná s ezzel a világtávbeszélő-hálózat kiépítésének nagy ügyét és az európai közgazdasági érdekeket is hathatósan támogathatná. Részünkről a fejlesztést célzó javaslatokban nem is volt hiány, az eredmény azonban, sajnos, nem mutatkozik, mert a jugoszláv igazgatás ottani nehézségekre hivatkozva, mindig kitér a hálózatfejlesztés elől. Két évvel ezelőtt már úgy látszott, hogy Jugoszláviának sikerül a külföldi kábelépítő vállalatokkal olyan megállapodást létesítenie, mely a jugoszláv kábelek megépítését aránylag rövid időn belül biztosítja, ám e remények nem váltak valóra. Jelenleg még egy új magyar—jugoszláv rövid távbeszélő légvezeték létesítése is szinte megvalósíthatatlan. Hogy a jövőtől e tekintetben mit várhatunk, erre nézve semmi biztosat nem mondhatunk.

A magyar—jugoszláv távbeszélőforgalomnak ezidőszert leg súlyosabb problémája kétségen kívül az áramkörök elégtelensége. A jelenleg üzemben levő 10 áramkör, melyeknek egy része csak helyi érdekeket szolgáló egészen rövid áramkör, a forgalom igényeinek kielégítésére nem elégséges. Magyarországnak a dél felé irányuló érdekelt-ségei már a korunkat megelőző sok század előtti időkben is igen nagyfontosságúak voltak. Annál inkább áll ez napjainkban, mikor a történelmi Magyarország legértékesebb területei is ebbe a forgalmi szférába kerültek. Ennél a megállapításnál azonban megállani nem lehet, mert a magyar érdekeken kívül vannak itt még más nagy érdekek is. A nyugat és északeurópai országokétól eltekintve, gondoljunk csak Bulgáriára, Görögországra, Törökországra. Ezeknek az országoknak az európai távbeszélőforgalomba való bekapcsolódhatása is a jugoszláv távbeszélő-hálózat kiépítésétől függ, mert hozzájuk a legrövidebb út szintén rajtunk és Jugoszlávián át visz. S ez a körülmény még reményt nyújthat a jövőt illetőleg. Jugoszláviának már csak a saját jól fel-fogott érdekében is, komolyan kell foglalkoznia a nyugatnak a kelettel való összeköttetését szolgáló távbeszélő-hálózatának a mielőbbi kiépítésével, hacsak nem akarja azt, hogy e téren meglepetések érvéj. Romániában ugyanis a távbeszélő tőkeerős amerikai érdekelt-ség kezébe került, mely a Románián át keletre vezető hosszabb út talán kevésbé előnyös voltát esetleg a maga dollárjaival és távkábelépítés-sel ki tudja egyensúlyozni, s teheti ezt majd főleg akkor, ha neki erre megfelelő időbeli előnyt nyújtanak. Szóval Szófiába és Konstantinápolyba esetleg majd Románián át is le lehet jutni, ha Belgrádon át sehogyan sem lehet.